

امثال عربی و معادل آنها در فارسی

—۴—

- الرأى قبل شجاعة الشجمان : اول اندیشه و آنکهی کردار .
رب نعل شر من الحفاء : نهی پای رفتن به از کفش تنگ .
رب حيلة كانت على صاحبها وبيلة : مرغ زیرک زودتر بدام میافتد .
رب سكوت ابلغ من كلام ، ورب حال افسح من مقال :
چه بسا خاموشی بهترین گفتار هاست .
رب بوم بکیت فيه فلما صرت في غيره بکیت عليه :
هر چه آید سال نو گویم دریغ از پارسال
رأيت الناس قد مالوا الي من عنده مال : مگس جائی نخواهد رفت جز دکان حلوائی .
رجع بخفي حنين : دست از یادرازتر آمد
زرني غبا تزدحبا : دوری و دوستی .
ذوالعقل يشقى في النعيم بعقله : آفت جان من است عقل من وهوش من .
سبق السيف العذل : نیراز شست و فرصت از دست رفت .
سفير السوء يفسد ذات الدين : سخن چین بدبخت هیزم کش است .
سبك من بلغك السب :
بدی در قفا عیب من کرد و خفت بترزان قرینی که آورد و گفت .
رب زارع لنفسه حاصد سواه : چه رنجه که کشیدند و دیگری آسود .
رب رمية من غير رام : گاه باشد که کودک نادان بغلط بر هدف زند تیری .
رجعت ادراجی : از همان راهی که آمده بودم برگشتم .
رضنيا بالغنيمة من اياب : جای شکرش باقی است .
شيب والفاء عيب : پیری است و هزار عیب .

- علی قدر الکساء مدر جلیک : بقدر گلیمت بکن پا دراز .
عی صامت خیر من عی ناطق : زبان بریده بجائی نشسته صم وبکم .
علی الطائر المیمون یا خیر راجل : هر کجا هست خدایا بسلامت دارش .
علی قدر اهل العزم تأتي العزائم : روزی بقدر همت هر کس مقرر است .
علی وعلی اعدائی یارب : یا علی غرقش کن منم بالایش .
غیری بأکل الدحاج وانا اقع فی السیاح : کار کردن خر خوردن یابو .
غیری جنی وانا المعاقب فیکم : سر را کاشی شکسته تاوانش را قمی میدهد .
عبار اناشتی و حسنک واحد : مقصود توئی کعبه وبتخانه بهانه .
غنی المرء فی الغربة وطن : منعم بکوه ودشت و بیابان غریب نیست .
فی التانی السلامة و فی العجلة الندامة : عجله کار شیطان است
فاغتنم الفرصة بین العدمین : دم را غنیمت شمار .
فلا ابالی اطال اللیل ام قصرا : خواهی شب من دراز و خواهی کوتاه .
فما اکثر الاصحاب حین تعدهم ولكنهم فی النائبات قليل :
پر در مقام تجربه دوستان میباش «صائب» که زود بی کسی و بی در میشوی
فان كانت الاجسام منابتاعدت فان المدى بین القلوب قریب
گرچه دوزیم بیاد تو سخن میگوئیم . انسانی و مطالبات فرنگی
فوة الحاجة خیر من طلبها الی غیر اهلها :
به تمنای گوشت مردن به که تقاضای زشت قصابان
قلیل یدوم علیک خیر من کثیر تنقطع عنه : آب باریک بهتر از دوات چند روز است
کما تدین تدان : گندم از گندم بروید جو زجو .
کحماری العبادی : لعنت بر هر دو تاشان .
کل یأتی ما هو اهل له : هر کسی بر طینت خود می تند .
کن یهودیا تاماً و الا فلا تلعب بالتوراة : یا مسلمان باش یا کافر دورنگی تابکی ؟
کلب جوال خیر من اسد رابض : بیگاری بهتر از بیگاری است .
کنا قل التمر الی هجر : زیره بکرمان و فلفل بهندوستان بردن .

- کل الصيد فی جوف الفرا : چونکه صد آمد نودهم پیش ماست .
کمال الجود بذل الموجود : ظاهر و باطن .
کلام اللیل یمجوه النهار : چو عشق نو کند دیدار دردل کهن را کم شود بازار دردل .
کنت من کربتی افرایهم فهم کربتی فاین الفرار .
از دشمنان برند شکایت به پیش دوست چون دوست دشمن است شکایت کجا برم .
اللیل حبلی است تدری ماتلد : شب حامله است تا چه زاید فردا ؟
لا یلدغ المؤمن من حجر مرتین : مار گزیده از ریسمان سیاه و سفید میترسد .
لیست النائحة التکلی مثل المستأجرة : آه صاحب درد را باشد اثر .
لقد ذل من بالثعالب : به پیسی افتاد .
اللیل جنة الهارب : شب قلعه مرد است .
لا احب دمی فی طست ذهب : پس از من گو جهان را آب گیرد .
لا تسقط من کفه خردلة : نم پس نمیدهد .
لا تلد الفارة الالفارة ولا الحیة الالحیة : از مار نزاید بجز از بچه مار .
لیس لنبی کرامة فی وطنه : گوهر بکان خویش ندارد بسی بها .
لیس قطا مثل قطی : هر دو جانسوزند اما این کجا و آن کجا ؟
لیس کل من سود وجهه قال انا حداد : نه هر که آینه دارد سکندری داند .
لیس الخبر کالعیان : شنیدن کی بود مانند دیدن .
ما اکل بیضاء شحمة ولا کل سوداء نمره : هر گردی گردو نیست .
ما کل ما یتمنی المرء یدرکه : ای بسا آرزو که خاک شده .
ما اضیق العیش لولا فسحة الامل : آدمی بامید زنده است .
ما حيلة الريح اذا هبت من داخل : شکایت از که کنم خانگی است غمازم .
ما علی الرسول الالبلاغ : بر رسولان پیام باشد و بس .
طیب یداوی الناس وهو علیل : کل اگر طیب بودی سر خود دوا نمودی
مواعید عرفوب آخاه بیثرب : وعده های سر خرمن دادن .
لویبلغ رأسه السماء هازاد : که نا کس کس نمیگردد ازین بالانشینی ها .
لو وقعت من السماء صفة ما سقطت الاعلی قفاه :

گر زهفت آسمان گزند آید . راست بر جان مستمند آید .

من قرع باباً ولج ولج :

گفت پیغمبر که چون کوبی دری عاقبت زان در برون آید سری .

الطفل يلعب والعصفور في الم الصعو في النزع والصبیان في الطرب :

قصاب بفکر دنبه است گوسفند بفکر جان است .

وعین الرضا عن کل عیب کليلة : چشم رضا بیوشد هر عیب را که دید .

ورصا للناس غاية لانرام : زندگانی بمراد همه کس نتوان کرد .

وای نعیم لایکدره الدهر :

خیاط روزگار بر اندام هیچکس پیراهنی ندوخت که آخر قبا نکرد .

وکل اناء بالذی فیه یرشح : از کوزه همان برون تراود که در او است .

هذه بتك والبادی اظلم : زدی ضربتی ضربتی نوش کن .

یا هذه فی الصیف ضیعت اللبن : دریغ سود ندارد چو رفت کار از دست .

یدک منك و ان کانت سلا : دست شکسته وبال کردن است .

یبنی قسراً و یهدم مضرأ : برای دستمالی قیصریه را آتش میزند .

خدا همتگزاران فرهنگ

آقای میر فخرالدین مدنی دبیر تاریخ و جغرافیا
رئیس امتحانات ابتدائی دختران رشت

آقای عباس احمدزاده
رئیس بازرسی فنی فرهنگ رشت